

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Teze bakalářské práce

Analýza platebních karet v ČR

Petra Sendreiová

© 2015 ČZU v Praze

Analýza platebních karet v ČR

Souhrn

Cílem práce je popsat historii peněz a platebních karet, identifikovat výhody a nevýhody používání platebních karet a určit nejlepší volbu z nabídky platebních karet pro klienta.

Rešerše se zabývá historií peněz a placení včetně historie platebních karet. Dále se zde uvádějí obecné informace o platebních kartách, to znamená jejich vlastností a náležitostí, dále pak jak se platební karty dělí z různých hledisek, k čemu se vlastně platební karty používají, jak se zpracovávají transakce provedené platební kartou a v neposlední řadě, výhody a nevýhody platebních karet.

Druhá část práce neboli vlastní práce obsahuje analýzu jednotlivých bank a jejich produktů v oblasti platebních karet. Pro účely analýzy jsou banky rozděleny do dvou skupin, a to na kamenné a internetové. Z kamenných bank se provádí analýza třech bank, které jsou třemi nejlepšími bankami roku 2014. Jedná se o Komerční banku, Českou spořitelnu a Československou obchodní banku. Z internetových bank pak Airbank, mBank a ZUNO bank, které jsou jediné, u kterých si lze otevřít účet 100% online. Dále je ve vlastní práci dotazníkové šetření, na základě kterého se zjišťuje četnost využívání platebních karet. Zda lidé používají kreditní nebo debetní karty, od jaké banky a asociace vlastní platební kartu a zda jsou spokojeni se službami, které jim jejich banka ke kartě nabízí.

Na základě analýzy z vlastní části práce lze určit, že nejlepší produkty nabízejí banky KB, ZUNO a ČS s nejnižšími poplatky a s různými výhodami. Výsledky dotazníkového šetření se z 50 % shodují s výsledky analýzy a z 50 % ne, což nejspíše způsobují respondenti - studenti, největší skupina z vybraného vzorku.

Klíčová slova: Platební karta, debetní karta, kreditní karta, peníze, bankovníctví, historie platebních karet.

Cíl práce a metodika

Cílem práce je popsat historii peněz a platebních karet, identifikovat výhody a nevýhody používání platebních karet a určit nejlepší volbu z nabídky platebních karet pro klienta.

K sepsání rešeršní části bude nutné prostudovat odbornou literaturu, vybrat z ní vše podstatné a vytvořit tak souhrnný přehled o platebních kartách. Budou použity i internetové zdroje pro kontrolu aktuálnosti či doplnění potřebných informací.

První, rešeršní část této práce začíná historií peněz a placení. Čtenář se také dozví, jak platební karta vypadá, jaké musí mít náležitosti a jak se platební karty dělí z různých hledisek, například na debetní a kreditní nebo karty elektronické a embosované.

V neposlední řadě se čtenář seznámí s výhodami a nevýhodami platebních karet, pokud by se rozhodoval, zda si ji pořídit nebo ne. Jako zajímavost budou uvedeny podvody, které se v dnešní době dějí s platebními kartami.

Pro vypracování vlastní části práce bude nutné provést analýzu jednotlivých bank a jejich produktů v odvětví platebních karet v České republice pomocí internetových stránek. Jedná se o tři kamenné banky, které se v roce 2014 staly bankami roku, a to Komerční banku, Československou obchodní banku a Českou spořitelnu a o tři internetové banky, Airbank, mBank a ZUNO bank, u kterých si lze založit účet 100% online. Dále bude nutná osobní návštěva těchto bank a konzultace s bankovními poradci, kteří vysvětlí problematiku platebních karet v jejich bance.

Vlastní práce slouží k zorientování se na trhu bank a jejich produktů. Kromě charakteristik jednotlivých bank jsou zde popsány všechny produkty, které nabízejí. Pro přehlednost jsou banky rozděleny na internetové a kamenné. Karty jsou rozděleny na karty kreditní a debetní. Z každé banky je pomocí komparace vybrán nejlepší produkt z oblasti kreditních a debetních karet, dále je provedena analýza a vybrána nejlepší kreditní a nejlepší debetní karta z kamenných bank a nejlepší kreditní a debetní karta z internetových bank. Celá tato část je zakončena analýzou, která identifikuje nejlepší debetní a kreditní kartu na základě porovnání poplatků za vedení, úrokové sazby, RPSN a dalšího.

Do hodnocení nejlepších kreditních karet z internetových bank nezasáhla banka Airbank, která zatím nenabízí žádnou kreditní kartu.

V druhé části vlastní práce je provedeno dotazníkové šetření, které obsahuje 13 otázek, na které odpovědělo 263 lidí. V dotazníkovém šetření jsou otázky zaměřené na využití platebních karet, na osobní údaje o respondentovi, na informace o platebních kartách respondentů a na spokojenost ze strany respondentů. Nakonec je provedena komparace výsledků z dotazníkového šetření a z výsledné analýzy bankovních produktů.

Výsledky a závěry

Na základě informací z rešeršní části lze označit jako výhody to, že majitel platební karty nemusí disponovat s hotovostí, platba kartou je velice jednoduchá a rychlá a v neposlední řadě je s placením pomocí karty spojena následná kontrola stavu financí. Nevýhodami platebních karet je riziko odcizení a to, že banky zpoplatňují některé služby, jako například výběr z bankomatů.

Z analytické části vyplývá, že nejlepší debetní kartou vydávanou kamennou bankou je Prima karta od Komerční banky pro děti od 8 – 15 let, která nemá žádné poplatky kromě výběru z cizího bankomatu za 39,- Kč. Vzhledem k tomu, že se výběr nejlepší debetní karty orientuje spíše na běžného, tedy dospělého zákazníka, nejlepší volbou je debetní karta Visa Classic od České spořitelny. Karta je embosovaná a bezkontaktní. Roční poplatek se hradí ve výši 400,- Kč, výběry z bankomatu ČS jsou zpoplatněny 5,- Kč a výběry z cizího bankomatu 40,- Kč. Pokud si však klient vybere některý z bankovních účtů, v mnoha případech tyto poplatky nehradí. Například u studentského účtu má klient k dispozici 3 služby, které si zvolí, zdarma.

Nejlepší kreditní kartu vydávanou kamennou bankou nabízí Československá obchodní banka studentům. Běžným klientům ale nejlepší kreditní kartu nabízí Komerční banka. Touto kartou je A karta/Lady karta, u které se neplatí kromě měsíčního poplatku ve výši 59,- Kč žádný další poplatek. Dokonce ani tento jediný poplatek klient hradit nemusí, pokud uskuteční v daném měsíci platbu pomocí karty vyšší než 3 000,- Kč. Roční úrokovou sazbou 19,9 % se tato karta zároveň řadí mezi nejlepší. RPSN u této karty je druhá nejnižší, 26,4 %, což je ovšem pouze o 2 procentní body méně než má banka s nejlepší RPSN.

Nejlepší debetní kartu vydávanou internetovou bankou nabízí ZUNO banka od karetní asociace Visa. Nehradí se za ni žádné poplatky, kromě poplatku 28,- Kč za výběry ze všech bankomatů v ČR, avšak ani tuto platbu není bezpodmínečně nutné hradit, pokud

bude mít klient bezhotovostní transakce vyšší než 3 000,- Kč a zároveň bude uskutečňovaný výběr vyšší než 1 000,- Kč. To s sebou zároveň přináší další výhodu ve formě bezplatného výběru z bankomatů v zahraničí (jinak 80,- Kč). Pokud by ale zákazník tyto podmínky nedodržel, výběry z bankomatu by se mu prodražily.

Internetové banky nabízejí i kreditní karty, výjimkou je Airbank, která dosud kreditní kartu ve své nabídce nemá. Ze zbylých dvou bank nabízí nejlepší kreditní kartu ZUNO. Je jí Platinová kreditka, která má roční úrokovou sazbu o téměř 5 procentních bodů menší než mBank, tedy 18,99 %.

Nejlepší debetní kartou na základě komparace nejlepší debetní karty od kamenné banky, kterou je Visa Classic od České spořitelny, a nejlepší debetní karty internetové banky, kterou je debetní karta od ZUNO, byla identifikována debetní karta od ZUNO, která je nabízena zcela zdarma, kromě poplatků za výběry z bankomatu.

Nejlepší kreditní karta vzešla z porovnání nejlepší kreditní karty od kamenné banky, kterou je A karta/Lady karta od Komerční banky, a nejlepší kreditní karty internetové banky, kterou je Platinová karta od ZUNO banky. Za nejlepší kreditní kartu byla zvolena Platinová karta na základě nižší úrokové sazby.

Tato analýza vypovídá o tom, že internetové banky jsou pro klienta levnější a výhodnější. Zároveň je pro klienta pohodlnější vše zařídit z domova za pár minut. Za to kamenné banky nabízejí mnoho doplňkových výhod.

Při porovnání závěrů analýzy se statistikou získanou v rámci dotazníkového šetření převládá shoda. Z respondentů využívajících platební kartu vlastní debetní kartu 95 % a 2/5 vlastní kartu vydanou Českou spořitelnou. Právě debetní karta od ČS byla na základě analýzy vyhodnocena jako nejlepší debetní karta vydávaná kamennou bankou.

Naproti tomu výsledky dotazníkového šetření nekorespondují s celkovým závěrem prováděné analýzy, tedy že nejlepší produkty, a to jak kreditní tak debetní kartu, nabízí ZUNO. Na základě počtu studentů, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření (62 %), se přitom dalo předpokládat, že právě tito budou volit produkty s nejnižšími náklady, pravděpodobně tedy karty vydávané internetovou bankou, a jak ukázala analýza nejlépe pak produkty od ZUNO. Ovšem pouhá 1/4 aktivních uživatelů platebních karet oslovených v rámci dotazníkového šetření využívá služeb některé internetové banky a z toho jen jedna desetina vlastní nějaký produkt od ZUNO.

Téměř 94 % respondentů vlastní kartu od kamenné banky a více jak 1/10 z nich vlastní zároveň i kartu od internetové banky, což opět nekoresponduje s počtem studentů, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, resp. s předpokladem, že budou vyhledávat produkty především internetových bank. Tato neshoda může být vysvětlena např. nabízenými studentskými slevami nebo účty.

Z vlastní práce tedy vyplývá, že aktivní uživatelé platebních karet jsou ze 3/4 uživateli pouze debetní karty i přesto, že nabídka kreditních karet přináší mnoho výhod v podobě slev, bezúročného období a podobně. Navíc se i přes rostoucí počet dynamických internetových bank ukazuje, že občané včetně studentů jsou konzervativní a nadále preferují služby kamenných bank, přestože se v rámci provedené analýzy jeví jako ty dražší.

Vybrané zdroje

CRIBB, Joe. Peníze. 1. vyd. Praha: Fortuna Print, 1993, 64 s.

HARTLOVÁ, Věra a kol.. Bankovníctví pro střední školy a veřejnost. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2004, 199 s. ISBN 80-7168-900-9.

JUŘÍK, Pavel. Platební karty: ilustrovaná historie placení. 1. vyd. Praha: Libri, 2012, 148 s. ISBN 978-807-2774-982.

JUŘÍK, Pavel. Svět platebních a identifikačních karet: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 2.přepr.vyd. Praha: Grada Publishing, 2001, 175 s. příl. ISBN 80-247-0195-2.

KLÍNSKÝ, Petr. Finanční gramotnost: obsah a příklady z praxe škol. Vyd. 1. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2008, viii, 148 s. ISBN 978-80-87063-13-2.

NOVESKÝ, Ivan. Slabikář finanční gramotnosti: učebnice základních 7 modulů finanční gramotnosti. 1. vyd. Praha: Cofet, 2009. ISBN 978-802-5442-074.